

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Třebíč, Kpt. Jaroše 836

Kpt. Jaroše 836, 674 01 Třebíč

Identifikátor školy: 600 122 247

Termín konání inspekce: 7. – 14. leden 2004

Čj.:	k4-1002/04-11021
Signatura:	ok4cx104

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v cizích jazycích, společenskovedních a přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v cizích jazycích, společenskovedních a přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávací a výchovné činnosti v cizích jazycích, společenskovedních a přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Součástí předmětu inspekční činnosti bylo tematické zjišťování v oblasti:

- ❖ začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů v kalendářním roce 2003
- ❖ rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání
- ❖ výchovy a vzdělávání k lidským právům a toleranci

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Třebíč, Kpt. Jaroše 836 byla zřízena městem Třebíč, Karlovo náměstí 55, jako příspěvková organizace k datu 1. 1. 1995. Sdružuje základní školu s cílovou kapacitou 950 žáků, školní družinu se školním klubem o cílové kapacitě 454 žáků a školní jídelnu s kapacitou 950 žáků. Ve školním roce 2003/2004 školu navštěvuje 709 žáků z Třebíče a dalších šesti obcí v 31 třídách.

Výuka ve všech ročnících probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. Vždy v jedné třídě třetího až devátého ročníku jsou žáci vzděláváni podle modelového učebního plánu čj. 16 333/96-22-21 (rozšířené vyučování jazyků).

Výchovně vzdělávací činnost zajišťuje celkem 53 pedagogických pracovníků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti je vztaženo ke sledovaným předmětům.

Výuku těchto předmětů realizují převážně vyučující s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Pouze část hodin zeměpisu je vyučována bez požadované kvalifikace.

Funkci výchovného poradce zastává učitel s požadovanou kvalifikací a učitelka s vysokoškolským vzděláním v oboru psychologie. Ředitel školy při sestavování úvazků

v rámci možností zohlednil kvalifikaci, odbornou a pedagogickou způsobilost i délku praxe pedagogických pracovníků.

Organizační řád vymezuje strukturu školy, povinnosti vedoucích pracovníků, podřízenost a zastupitelnost zaměstnanců i základní pravidla provozu školy. Kompetence vedoucích pedagogických i provozních pracovníků jsou podrobně rozpracovány v písemných náplních práce. Rozšířené vedení školy tvoří ředitel, zástupci ředitele pro jednotlivé stupně ZŠ, výchovní poradci a vedoucí vychovatelka školní družiny, podle potřeby pak ekonomka a další pracovníci. Na pravidelných poradách jsou projednávány především zásadní úkoly, řízení jednotlivých součástí a úseků školy je v pravomoci pověřených pracovníků. Velkou část kompetencí týkajících se výchovně vzdělávací činnosti přenesl ředitel na předsedy metodického sdružení a předmětových komisí. Náplní jejich činnosti je především rozvržení učiva, péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, příprava a organizace soutěží, olympiád a exkurzí, materiální zabezpečení výuky apod. Práce předmětových komisí je v menší míře orientována na oblast metodickou, zejména na uplatňování efektivních forem výuky. Jednání dokládají zápisy s velmi dobrou vypovídací hodnotou.

Dalšími poradními orgány jsou pedagogická rada, Sdružení rodičů a přátel školy, částečně i žákovský parlament.

Vnitřní informační systém je realizován prostřednictvím pravidelných jednání pedagogických rad, členů předmětových komisí, vnitřní počítačovou sítí a operativním osobním kontaktem. Důležité informace provozního, popř. právního charakteru jsou umístěny ve sborovně školy.

Začínající učitelé v tomto školním roce ve škole nepracují, pomoc nekvalifikovaným pracovníkům je zajištěna převážně v rámci dalšího vzdělávání.

Kontrolní a hospitační činnost vykonává ředitel a jeho zástupci podle svých pravomocí a předem vypracovaného plánu. Jejím výsledkem je operativní řešení konkrétních dílčích problémů. Zjištění jsou projednávána s jednotlivými pedagogickými pracovníky, po vyhodnocení jsou obecné závěry včetně přijímaných opatření prezentovány při jednáních předmětových komisí a pedagogických rad. Na zvýšení úrovně metodických dovedností některých vyučujících nemají tato opatření výrazný vliv. Kontroly provozu a hospodaření školy probíhají plánovitě a směřují do všech důležitých oblastí.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy podporuje, sleduje a vyhodnocuje. Aktivity jsou zaměřeny převážně na management, počítačovou gramotnost, vzdělávání učitelů cizích jazyků a zkvalitnění výuky dalších předmětů. Dvě pedagogické pracovnice dálkově studují učitelství německého jazyka.

Kriteria hodnocení práce jsou zpracována a pracovníkům známa. Vedení školy pravidelně provádí hodnocení výsledků práce všech zaměstnanců.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně-technických podmínek se vztahuje ke sledovaným předmětům.

Školní budova byla postavena v polovině osmdesátých let, nachází se v sídlištní zástavbě a vytváří ji komplex několika pavilonů. Její součástí je rozsáhlý školní pozemek, zahrada, atrium, dvě malá a jedno velké hřiště s atletickou dráhou. Celkově škola využívá 51 učeben a pracoven.

Kmenové třídy v pavilonu prvního i druhého stupně jsou prostorné, vyhovují počtu žáků, splňují základní psychohygienické požadavky. Jsou vybaveny starším školním nábytkem. Estetická úroveň a didaktická podnětnost učeben se lišily. Třídy prvního stupně byly vhodně vyzdobeny a vybaveny různými názornými pomůckami i výtvarnými pracemi žáků. Některé vyučovací prostory druhého stupně působily méně podnětně. Pro výuku fyziky, chemie, praktických činností a rodinné výchovy slouží samostatné odborné pracovny. Odborné učebny přírodopisu, hudební výchovy a výtvarné výchovy fungují zároveň jako kmenové třídy. Dále jsou k dispozici dvě učebny výpočetní techniky, prostor s psacími stroji, keramická dílna, dvě tělocvičny, knihovna a jedna jazyková učebna vybavená a využívaná zejména pro výuku německého jazyka. Ve škole není zřízena učebna pro výuku anglického jazyka. Ve vstupním prostoru se nacházejí šatny, o poschodí výše oddělení školní družiny a školního klubu. V komplexu školy je umístěna rovněž školní kuchyně s jídelnou. V rozlehlých esteticky upravených spojovacích traktech jsou umístěny tematicky zaměřené galerie, relaxační koutky s tenisovými stoly a občerstvovací bufet. Jako zázemí pedagogických pracovníků slouží kabinety, sborovna a nově zbudovaná pracovně relaxační místnost. V každém pavilonu jsou skladovací prostory a sociální zařízení.

Dvě funkčně vybavené učebny výpočetní techniky jsou v dopoledních hodinách využívány v rámci výuky a odpoledne členy počítačového kroužku. Zároveň slouží jako akreditované školící středisko informačních technologií (každá pracovna je vybavena 16 počítači s možností připojení k internetu, v nově zařízené učebně je instalován dataprojektor).

Žákovská i učitelská knihovna jsou v samostatné místnosti a obsahují cca 4500 svazků. Žáci si mohou půjčovat knihy jednou týdně. Dle finančních možností a za přispění sdružení rodičů a přátel školy se daří fond rozšiřovat. Svazky učitelské knihovny mají tematicky přiděleny jednotliví správci kabinetů. Nechybí ani současná odborná a pedagogická literatura.

Škola má k dispozici dostatečné množství vhodných učebnic v ucelených řadách, pracovních sešitů a dalších cvičných textů. Některé z nich si vyučující vyrábějí sami. Vybavení školy dalšími pomůckami (didaktická technika, audio a videokazety, CD, oboustranné i výkladové slovníky, gramatické příručky, cizojazyčná literatura, obrazový materiál, mapy, zeměpisné atlasy, obrazové soubory, encyklopedie apod.) umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu ve sledovaných předmětech. Funkčnímu využití části didaktické techniky a některých dalších pomůcek brání jejich problematická mobilnost způsobená uložením v kabinetech i menší vzájemná informovanost o vybavení školy mezi vyučujícími prvního a druhého stupně.

Vedení školy v součinnosti s třídními učiteli na základě pedagogicko psychologických i odborných lékařských doporučení a dle individuálních potřeb zajišťuje nákup pomůcek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (polohovací lavice, pěnová písmenka, trojhranné pastelky, protiskluzové folie apod.).

Kontrolní činnost v této oblasti je prováděna vedením školy průběžně při hospitacích, jednáním s předsedy předmětových komisí a správci sbírek, každodenním kontaktem s kompetentními pracovníky i pravidelně prováděnou inventarizací. Zlepšování materiálně technických podmínek se uskutečňuje podle stanoveného plánu s časovým harmonogramem, s určením konkrétních odpovědností, v závislosti na jednání se zřizovatelem, reálných požadavcích vyučujících a finančních možnostech školy.

Materiálně technické zázemí školy je využíváno širokou veřejností formou pronájmů i bez úplaty (pronájem tělocvičen, volný přístup na školní hřiště, Dny otevřených dveří v keramické dílně apod.).

Plánování v oblasti zlepšování materiálních podmínek probíhá na základě dlouhodobých a střednědobých plánů rozpracovaných pro konkrétní školní rok. V letošním školním roce

začal proces postupné výměny starého školního nábytku. V první etapě škola zakoupila nové školní lavice a židle do pěti tříd prvního stupně.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších předpisů. Ve třetím až devátém ročníku je vždy zřízena jedna třída s rozšířeným vyučováním anglického a německého jazyka dle modelového učebního plánu čj. 16 333/96-22-21.

Podle výkazu Škol (MŠMT) V 3-01 škola ke dni 30. 9. 2003 vykazuje celkem 38 žáků integrovaných na základě doporučení pedagogicko psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra. Pro tyto žáky jsou zpracovány individuální výchovně vzdělávací plány.

Vzdělávací program je realizován v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Ředitelem sestavený učební plán pro školní rok 2003/2004 zahrnuje všechny stanovené předměty včetně volitelných a nepovinných, dodržuje jejich minimální počet hodin a týdenní časové dotace. Případné úpravy jsou provedeny v souladu s kompetencemi ředitele školy. Zpracované tematické plány pokrývají celý rozsah učiva předepsaného učebními osnovami. Rozvrh hodin i reálná výuka odpovídají učebním plánům i osnovám.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Při kontrolní činnosti v oblasti naplňování učebních osnov jsou pravomoci účelně rozděleny mezi členy vedení.

System a způsob kontroly naplňování učebního plánu a učebních osnov je účinný.

Rozvrh hodin respektuje obecné právní předpisy a odpovídá zásadám psychohygieny. Řád školy obsahuje informace týkající se zabezpečení průběhu výchovně vzdělávacího procesu i práva žáků a rodičů. Ve vztahu k žákům převažuje direktivní forma zákazů a příkazů.

Zákonným zástupcům žáků jsou pravidelně poskytovány informace na třídních schůzkách, v rámci individuálních konzultací, v žákovských knížkách a deníčcích, prostřednictvím webových stránek, informačních letáků apod. Četné školní akce (Den otevřených dveří, besídka, výstavka apod.) a jejich prezentace v místním i regionálním tisku přispívají k otevřenosti školy vůči rodičům a nabízejí další možnosti kontaktu.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční. Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Úkoly výchovného poradenství rozdělil ředitel školy mezi dva kvalifikované pedagogické pracovníky. Jejich činnost probíhá na základě plánu práce a směřuje do oblasti profesního poradenství, poskytování potřebné péče žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, operativní poradenské činnosti a kvalifikovaného řešení případných kázeňských problémů. Činnost výchovných poradců odpovídá platným předpisům, velikosti školy a potřebám žáků.

Prevenici sociálně patologických jevů zajišťuje školní metodička prevence. Postupuje podle minimálního preventivního programu, který je ročně vyhodnocován v souladu s platným metodickým pokynem MŠMT.

Žáci mohou své podněty, připomínky a případné problémy vyjadřovat prostřednictvím schránky důvěry a jednání školního parlamentu.

Nejdůležitějším partnerem školy v oblasti výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů je třebečská pedagogicko psychologická poradna.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Realizace vzdělávání a výchovy je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce a konverzaci v anglickém jazyce

Vzdělání všech vyučujících prvního i druhého stupně, které zabezpečují výuku anglického jazyka, odpovídá platné legislativě.

Perspektivní příprava učitelek je na velmi dobré úrovni. Dokumentuje to jejich četná účast na vzdělávacích akcích jazykového a metodického charakteru i využívání kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci programu SOCRATES.

Plánování a bezprostřední příprava na sledované hodiny byla promyšlená včetně přípravy nakopírovaných textových i obrazových materiálů a oprav žákovských sešitů. Stanovené cíle respektovaly aktuální stav třídy, individuální vzdělávací potřeby žáků a sledovaly návaznost probíraného učiva. Konkretizace cílů proběhla ve všech navštívených hodinách. Učitelky prezentovaly učivo srozumitelně, věcně správně a většinou v anglickém jazyce. V části sledovaných hodin byla účelně skloubena vzdělávací složka výuky s výchovou.

Vyučování je vhodně doplňováno každoroční přípravou žáků na olympiádu z anglického jazyka, v níž se žáci pravidelně umísťují na předních místech v okrese. Dále jsou to projektové činnosti vycházející z probírané látky, aktuálních témat i z pobytů žáků ve Velké Británii organizovaných školou. V tomto školním roce se vyučující i žáci zapojili do tříletého mezinárodního projektu v rámci programu SOCRATES zaměřeného na životní prostředí.

Výuka probíhala v kmenových třídách, v prostorách školní družiny s pracovně relaxačními kouty a jednou v učebně německého jazyka. Žáci pracovali s vhodnými učebnicemi, pracovními sešity, namnoženými textovými listy, obrazovým materiálem, kartičkami, reálnými předměty vhodnými pro procvičování slovní zásoby i dalšími pomůckami. Téměř v každé navštívené hodině vyučující využily audiotechniku s nahrávkami rodilých mluvčích.

Organizace navštívených hodin odpovídala charakteru probíraného učiva i stanoveným cílům. Učitelky většinou účelně kombinovaly frontální způsoby vedení výuky s individuálními, párovými i týmovými aktivitami žáků. Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňovaly zadáváním kratších úkolů, při samostatné práci jim poskytovaly pomoc. Ve třídách s rozšířenou výukou jazyků vyučující již od nejnižších ročníků důsledně vedly vyučování v cizím jazyce. V ostatních třídách hojně využívaly alespoň anglické pokyny. Žáci jim rozuměli a přirozeně reagovali.

V části navštívených hodin pedagogické pracovnice zvolily zajímavé formy vstupní motivace, v některých skupinách však tato důležitá podmínka úspěšné výuky byla nahrazena pouhým sdělením cílů. Z průběžných motivačních metod využívaly příklady z praxe, zkušenosti žáků, mezipředmětové vztahy i reálie anglicky mluvících zemí. Pozitivně zaměřené hodnocení v části hodin působilo rovněž motivačně. Přirozenou relaxaci plnilo v některých hodinách

střídání činností. Menší pozornost učitelky věnovaly aktuálnímu zařazování odpočinkových aktivit a relaxačních cvičení. Z časových důvodů často chybělo závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení výkonů žáků. Žáci nebyli vždy vedeni k rozvíjení schopností sebereflexe a sebehodnocení.

Ve všech sledovaných hodinách převládaly příznivé interakční vztahy s oboustranným respektováním dohodnutých pravidel chování a většinou příkladným chováním žáků. V atmosféře příznivého klimatu učitelky vytvářely prostor pro prezentaci vlastního názoru, diskusi i rozvoj komunikativních dovedností. Výsledky vzdělávání a výchovy vyučující ověřují s odpovídající četností a rovnoměrností soustavným individuálním pozorováním výkonů žáků i zadáváním kontrolních úkolů.

Česká školní inspekce hodnotí průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce a konverzaci v německém jazyce

Hodnocení vychází z hospitací provedených v pěti vyučovacích hodinách na prvním a osmi hodinách na druhém stupni školy. Konkrétně stanovené cíle odpovídaly věku žáků, v menší míře však zohledňovaly jejich individuální vzdělávací potřeby.

Předměty vyučuje celkem devět pedagogických pracovníků. Všichni splňují legislativní podmínky pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů na příslušném stupni školy. Vysokoškolské vzdělání v oboru učitelství německého jazyka absolvovala pouze jedna vyučující, další dvě v současné době studují německý jazyk na Masarykově univerzitě v Brně. Ostatní pedagogičtí pracovníci získali jazykovou vybavenost v rozmanitých kurzech. Výuka byla realizována odborně a věcně správně, ve většině navštívených hodin převažovalo její vedení v německém jazyce. Vhodně ji doplňuje zařazování tematicky zaměřených exkurzí. V současnosti jsou obnovovány kontakty se školou v rakouském Eggenburgu, které byly v uplynulých dvou letech utlumeny.

Podstatná část sledovaných hodin probíhala v kmenových učebnách. Ve třídách druhého stupně se nenacházely téměř žádné textové ani obrazové materiály související s probíraným učivem a podporující jeho upevnění ani materiály, které by žáky informovaly o reáliích německy mluvících zemí. Menší část hodin probíhala v odborné učebně německého jazyka vybavené potřebnými učebními pomůckami s výjimkou aktuálních map. V hodinách pracovali žáci s vhodnými učebnicemi, v menší míře s dalšími texty. Efektivitu výuky zvyšovalo využití učebních pomůcek – slovníků, obrázků, hraček apod. Vyučující běžně, ale ne vždy zcela účelně, pracovali s nahrávkami rodilých mluvčích. Využití jiné didaktické techniky nebylo zaznamenáno.

Struktura vyučovacích hodin vycházela ze stanovených cílů. Učitelé pečlivě volili výběr, sled a množství informací a soustavně vedli žáky k vytváření systému vědomostí. Náročnost probíraného učiva ani formy a metody výuky však nediferencovali. Se všemi žáky pracovali jednotně, pouze více sledovali činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro talentované vytvářeli méně příležitostí. Přibližně v polovině sledovaných hodin, častěji na druhém stupni, dominovaly frontální činnosti – ústní procvičení slovní zásoby nebo gramatiky, výklad, poslech textu, práce s učebnicí apod. V dalších hodinách vyučující střídali společné, individuální a párové aktivity, řidčeji plnili žáci úkoly ve skupinách. Uplatnění týmového přístupu k práci, samostatného vyhledávání a zpracování informací nebo plnění tvůrčích úkolů dlouhodobějšího charakteru bylo spíše výjimečné. Funkci přirozené relaxace částečně plnila variabilita činností, vlastní relaxační prvky (cvičení, pohyb po třídě, zpěv)

byly cíleně zařazovány pouze na prvním stupni školy. V závěru některých hodin docházelo k časovému deficitu.

Při výuce učitelé jen zřídka uplatňovali vstupní motivační metody, v jejím průběhu žáky motivovali pochvalou, méně často klasifikací, zčásti využívali mezipředmětové vztahy. Nevyužita zůstala možnost motivovat žáky uváděním zajímavostí z prostředí německy mluvících zemí. Při hodnocení používali pedagogičtí pracovníci slovní i numerické metody, klasifikace byla vždy objektivní a zdůvodněná. Žáci však téměř nedostali příležitost k sebereflexi, sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení. Závěrečné zhodnocení hodin buď zcela chybělo nebo se omezilo na povšechné vyjádření učitele.

Výuka probíhala v prostředí příznivého klimatu s vzájemným respektováním stanovených pravidel. Žáci se chovali ukázněně a projevovali o výuku zájem. Učitelé sledovali rozvíjení komunikativních dovedností, oproti spontánním jazykovým projevům však upřednostňovali spíše kratší výroky zaměřené na procvičení právě probíraného učiva. Stupeň osvojení znalostí ověřují zadáváním srovnávacích testů a prověrek.

Výuka sledovaných předmětů má celkově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

S výjimkou prvního ročníku byl průběh výuky sledován ve všech ročnících školy. Členění učiva měli učitelé zpracováno do časových a tematických plánů podle doporučení učebních osnov vzdělávacího programu. Tím je mezi jednotlivými ročníky zajištěna návaznost učebních témat. Výuka ve sledovaných hodinách probíhala na základě jasně stanoveného vzdělávacího cíle. Bezprostřední příprava učitelů preferovala spíše obsahovou složku před organizační.

Vyučování je plně zajištěno učiteli s požadovanou kvalifikací, což se pozitivně promítlo do vysoké odborné úrovně sledovaných hodin.

Výuka matematiky byla v naprosté převaze uskutečňována v kmenových třídách. Všichni žáci mají vhodné učebnice, které tvoří pro jednotlivé stupně ucelenou řadu. Omezené vybavení tříd didaktickou technikou umožňovalo pouze její ojedinělé použití. Rovněž názorné pomůcky podporující utváření matematických představ byly využívány v malém rozsahu, uplatněny byly spíše v nejnižších ročnících. Škola je vybavena výukovými programy, část hodin matematiky některých tříd je zařazena o rozvrhu obou počítačových učeben.

Výběr vhodných metod a pracovních postupů byl pestřejší na prvním stupni. Vyučující ve většině hodin kladli důraz na utvrzování a zpřesňování rutinních postupů při řešení především matematických operací. Dovednosti žáků, které umožňují využití získaných specifických vědomostí při řešení praktických situací, rozvíjeli v menším rozsahu. Jako dominantní metodu používali přímou frontální práci s žáky doplněnou samostatnou prací. Tu vždy spojovali s účinnou kontrolou poskytující zpětnou vazbu jim i žákům. Zaměstnání většinou organizovali tak, aby mělo především činnostní charakter. V nejnižších ročnících výuku občas obohacovali o vhodné úkoly soutěžního rázu. Schopnost žáků pracovat týmově rozvíjeli pouze výjimečně. V některých hodinách, zvláště na prvním stupni, věnovali účinnou pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, méně příležitostí vytvářeli pro osobnostní a výkonnostní rozvoj talentovaných žáků. Celkově v minimální míře uplatňovali vnitřně diferencovanou výuku, respektující individuální předpoklady žáků. Škola zajišťuje podmínky spíše pro vnější diferenciaci, např. dělením tříd na skupiny. Tempo výuky s klidnou a nestresující pracovní atmosférou a se vzájemným respektem vyhovovalo i žákům s pomalejším individuálním pracovním rytmem. Účelné činnosti relaxačního charakteru byly uplatňovány nižší míře.

Aktivita žáků v hodinách byla přímo úměrná používaným vyučovacím metodám a formám. Při řízených činnostech typických pro převážnou část sledovaných hodin byl jejich aktivní přístup k problematice méně zřetelný. Motivační působení učitelů většinou postrádalo uplatnění věcného významu probíraného učiva, jen v některých hodinách bylo využíváno příkladů z praxe. Zájem žáků o práci vyučující podporovali především oceněním jejich úspěšnosti, ve vyšších ročnících pak apelem na zodpovědnost v přípravě na přijímací zkoušky.

Učitelé se vyjadřovali přesně, srozumitelně a odborně správně. Komunikativní dovednosti a schopnost žáků obhajovat věcně své názory rozvíjeli jen v malé míře. Nevytvářeli významnější prostor pro souvislý projev žáků, převládaly kusé formulace.

Při hodnocení práce žáků vyučující většinou preferovali dosažený výsledek, menší důraz kladli na ocenění pokroku jednotlivců. V některých případech v nejnižších ročnících hodnocení zřetelně respektovalo snahu a individuální možnosti žáků. Schopnost provádět hodnocení a sebehodnocení byla rozvíjena ojediněle.

Na základě plánu činnosti předmětové komise učitelé matematiky pravidelně zjišťují vzdělávací výsledky žáků druhého stupně formou písemných prací. Tyto práce jsou časově koordinovány a pro stejné ročníky mají jednotnou podobu. V devátých třídách jsou výsledky tímto způsobem ověřovány častěji, obtížnost písemných prací je nastavena podle úloh obvyklých u přijímacích zkoušek na střední školy. Předmětová komise výsledky soustřeďuje a vyhodnocuje nejčastější chyby. Návrhy a realizace opatření ke zlepšení výsledků ve výchovně vzdělávací činnosti nebyly v předložených dokumentech při inspekci zaznamenány.

Žáci školy se pravidelně zapojují do matematických soutěží. Podle záznamů předmětové komise měla škola v minulém školním roce úspěšné řešitele v okresním kole matematické olympiády.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice mají dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech zeměpis a vlastivěda

Převážná většina sledovaných hodin byla realizována vyučujícími s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Vyučování probíhalo v kmenových třídách. Je vhodně doplňováno odborně zaměřenými exkurzemi a dalšími aktivitami (např. projektové a daltonské vyučování na prvním stupni).

Perspektivní příprava na vyučování byla velmi dobrá, bezprostřední příprava nezohledňovala vždy efektivní formy výuky. Žáci měli k dispozici souvislé řady učebnic, pracovní sešity, nástěnné mapy, zeměpisné atlasy, encyklopedie a obrazové publikace. Výpočetní technika nebyla využita, didaktická technika pouze minimálně.

Výběr, sled a množství sdělovaných informací byly přiměřené náročnosti učiva a možnostem žáků.

Vyučující řídili práci jasnými a srozumitelnými pokyny, učivo interpretovali věcně správně. Navazovali na předchozí znalosti, uplatňovali ekologická a regionální hlediska, v části hodin i mezipředmětové vztahy.

Velkou část sledovaných hodin, zvláště na druhém stupni, charakterizoval transmisivní způsob výuky s převahou frontálních metod a dominantním postavením učitele. Převažoval řízený rozhovor doplněný často obsáhlým zápisem do sešitů. Aktivní a tvůrčí práce učebnicemi a dalšími zdroji informací byla méně častá. V převážné části vyučovacích hodin chyběl konstruktivní styl učení, tvořivé myšlení a kooperativní činnosti.

Jen v některých hodinách učitelé vedli žáky vhodně zvolenými problémovými úkoly k aktivnímu myšlení a k aplikaci získaných poznatků, usilovali o zařazení nového učiva do systému vědomostí. Pouze v hodinách vlastivědy a malé části hodin zeměpisu učitelky uplatňovaly aktivní vyučování – řešení problémů, práci s informacemi, herní popř. soutěživé formy apod. Relaxační prvky byly do výuky zařazovány jen omezeně.

Žáci ve sledovaných hodinách prokazovali pamětné znalosti i dobrou úroveň vědomostí a dovedností rutinního charakteru.

Časový prostor pro procvičování a upevňování učiva nebyl vždy efektivně využit. Nejčastěji byli žáci motivováni aktualizací učiva, využitím zkušeností a praxe. Vstupní motivace a závěrečné zhodnocení jejich činnosti ve většině sledovaných hodin chyběly. Užité vyučovací formy a metody nepodporovaly vždy rozvíjení schopnosti sebehodnocení a sebereflexe žáků.

Žáci se chovali ukázněně a ochotně plnili zadané úkoly. Stupeň osvojení učiva je vyučujícími pravidelně ověřován ústní i písemnou formou. Výuka probíhala v podmínkách oboustranně příznivých komunikačních vztahů a dohodnutých pravidel založených na vzájemné důvěře. Žáci k ní projevovali pozitivní a aktivní vztah.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Standardizované testy poskytující východisko pro hodnocení výsledků vzdělávání škola nepoužívá. Prostředkem sledování vzdělávacích výsledků školy je umístění žáků v soutěžích, jejich úspěšnost při přijímání na střední školy a studijní výsledky na středních školách. Testy používané pro měření vzdělávacích výsledků žáků v matematice i v jazykové oblasti jsou v kompetenci předmětových komisí.

Rozbor zjištěných výsledků, přijímaná opatření a následná zpětná vazba na cíle, obsah a metody výuky nebyly při inspekci v písemné formě předloženy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou celkově hodnoceny jako dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Tematické zjištění v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacího programu v kalendářním roce 2003

Sledovaná tematika byla v průběhu kalendářního roku vhodně zařazena do vzdělávacího programu. Ředitelství školy vytvořilo pro výuku potřebné organizační, personální i materiálně technické podmínky. V pokynu ředitele školy k této problematice byly stanoveny obsah, rozsah i organizace výuky. Pokyn dále obsahuje osnovu seminářů pro vyučující a přehled začlenění učiva do tematických celků jednotlivých předmětů s přesným určením počtu hodin teoretické i praktické výuky a odpovědnosti pověřených vyučujících.

Při realizaci těchto úkolů škola spolupracovala s Hasičským záchranným sborem, Policií ČR, Městskou policií, Českým červeným křížem a Střední zdravotnickou školou v Třebíči. Tato

spolupráce spočívala převážně v provádění vzdělávací (osvětové) činnosti pro žáky a v poskytování poradenské i metodické pomoci pracovníkům školy.

Při inspekční činnosti bylo zjištěno, že sledovaná tematika byla začleněna do výchovně vzdělávacího procesu jak v rámci výuky jednotlivých předmětů, tak jednorázovými akcemi, na kterých se podílela většina pedagogických pracovníků školy. Při nich byl kladen důraz především na praktické ověřování získaných dovedností. Výše jmenovaný pokyn ředitele školy byl v průběhu kalendářního roku 2003 ve všech bodech plněn.

Při testování bylo zjištěno, že žáci získali ve sledované oblasti požadované základní znalosti.

Sledovaná tematika ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoc byla začleněna do výchovně vzdělávací činnosti školy na velmi dobré úrovni.

Tematické zjištění v oblasti rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání

V souladu s metodickým pokynem MŠMT čj. 31172/2002-22 ředitel školy rozšířil učební plány všech tříd osmého a devátého ročníku o jednu hodinu týdně. Z daných variant využil ve dvou třídách osmého ročníku zvýšení hodinové dotace pro výuku povinného předmětu (dějepis), v ostatních třídách byla zvýšená hodinová dotace využita pro zařazení dalšího volitelného předmětu (konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, seminář z českého jazyka, seminář z matematiky). Výuka ve všech navýšených hodinách byla zajištěna učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Obsah výuky přinášel v některých hodinách zčásti nárůst zátěže žáků, některé hodiny byly částečně používány pro zvyšování poznatkové části učiva. V některých hodinách bylo podporováno činnostní učení, byly rozvíjeny především kompetence a dovednosti žáků, byla podporována výuka průřezových témat, použité metody vedly k aktivizaci žáků.

Výsledky tematické inspekce **Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci** budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

❖ Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 9711/160 vydané Školským úřadem Třebíč dne 25. listopadu 1997 s účinností od 1. září 1997 není shodné se Zřizovací listinou školy vydanou na základě usnesení městského zastupitelstva města Třebíče č. 2 ze dne 22. 12. 1994 s účinností od 1. ledna 1995.

❖ Výchovně vzdělávací proces školy doplňují aktivity organizované v rámci výuky i prostřednictvím školní družiny a školního klubu. Žáci si mohou vybrat z pestré nabídky sportovních, estetických, jazykových i technických kroužků.

Škola dále organizuje např. ozdravné pobyty žáků v přírodě, kulturní vystoupení, výstavy a prezentace výrobků, sportovní turnaje, poznávací a vzdělávací zájezdy žáků do zahraničí a řadu dalších akcí (např. seminář pro studenty Pedagogické fakulty UK Praha – metodika a formy práce v zájmové a mimoškolní činnosti žáků).

V některých třídách prvního stupně probíhá mimoškolní výuka cizích jazyků organizovaná Jazykovou přípravou s. r. o. Brno.

Na činnost školy pozitivně působí spolupráce se zřizovatelem, sdružením rodičů a přátel školy, školami a školskými zařízeními ve městě, pedagogicko psychologickou poradnou a dalšími partnery.

Bohatá zájmové činnosti a další mimoškolní aktivity významně podporují vzdělávací a výchovnou činnost školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola ul. Kpt. Jaroše 836 v Třebíči vydaná na základě rozhodnutí městského zastupitelstva města Třebíče usnesením č. 2 ze dne 22. prosince 1994 s účinností od 1. ledna 1995 a její dodatky
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 9711/160 vydané Školským úřadem Třebíč dne 25. listopadu 1997 s účinností od 1. září 1997
3. Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
4. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2002/2003
5. Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu ke dni 30. 9. 2003 ze dne 9. října 2003
6. Plán práce – hlavní úkoly ve školním roce 2003/2004 s přílohami
7. Pokyn ředitele školy k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacího programu a vyučovacího procesu s přílohami
8. organizační řád školy s přílohami
9. plán kontrolní a hospitační činnosti
10. plán a přehled školních a mimoškolních akcí
11. plány práce a zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí
12. přehled zájmové činnosti ve školním roce 2002/2003
13. přehled školních akcí, soutěží a olympiád
14. hospitační záznamy vedení školy
15. tematické a časové plány vyučujících
16. písemné práce žáků
17. žakovské knížky a deníčky
18. rámcový plán a přehled dalšího vzdělávání učitelů
19. individuální výchovně vzdělávací plány pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
20. Plán výchovných poradců pro školní rok 2003/04
21. Minimální preventivní program proti sociálně patologickým jevům pro školní rok 2002/03
22. vyhodnocení Minimálního preventivního programu proti sociálně patologickým jevům pro školní rok 2002/03
23. Minimální preventivní program proti sociálně patologickým jevům pro školní rok 2003/04

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou vzhledem k možnostem školy efektivně využívány. Pedagogičtí pracovníci se v zájmu kvality výchovně vzdělávacího procesu aktivně zapojují do organizace školních i mimoškolních aktivit a do dalšího vzdělávání.

Materiálně-technické podmínky umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy vycházejí z výuky založené převážně na frontálních metodách orientovaných na znalosti a s nimi související dovednosti. Metody zohledňující individualitu žáka a aktivní učení jsou v průběhu vzdělávání a výchovy zvláště na druhém stupni využívány v menší míře.

Sledovaná tematika ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoc byla začleněna do výchovně vzdělávací činnosti školy na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Hutař
Členové týmu	PaedDr. Olga Drápalová
	PhDr. Dana Musilová
	Mgr. Ladislava Šouláková

Další zaměstnanci ČŠI Renáta Hánová

V Třebíči dne 20. ledna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. 1. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Raimund Urban

Urban Raimund, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Otmarova 3, 674 01 Třebíč. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-02-09	k4-1021/11021
Zřizovatel	2004-02-09	k4-1022/11021
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.